Çevresel Bask? Gruplar?na ?li?kin Alg? ve Beklenti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çevresel Bask? Gruplar?na ?li?kin Alg? ve Beklenti Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18486

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çevresel Bask? Gruplar?na ?li?kin Alg? ve Beklenti Ölçe?i, 1998 y?l?nda H. Gül taraf?ndan bir doktora tezi kapsam?nda **ölçek geli?tirme** çal??mas? olarak tasarlanm??t?r. Bu ölçe?in temel amac?, okullar?n yönetimsel ve e?itsel i?leyi?i üzerinde etkili olan çevresel **bask? gruplar?n?n** okul personeli taraf?ndan nas?l alg?land???n? ve bu gruplar?n gelecekteki etkilerine dair beklentilerin neler oldu?unu ölçmektir. Çal??ma, özellikle Kocaeli-?zmit örne?i üzerinden yürütülmü? olup, e?itim kurumlar? üzerindeki d??sal etkile?imi ve **e?itim yönetimi** dinamiklerini anlamaya yönelik önemli bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çevresel Bask? Gruplar?, Alg?, Beklenti, Okul Yönetimi, E?itsel ??leyi?, D??sal Etkiler, Kocaeli-?zmit, **Doktora Tezi**, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Gül, H.

Amaç

Bu ölçe?in birincil amac?, e?itim kurumlar?n?n yönetim kadrosu ve ö?retmenleri gibi kilit payda?lar?n, okullar? çevreleyen çe?itli **bask? gruplar?n?n** (sivil toplum kurulu?lar?, yerel yönetimler, veliler vb.) okulun idari süreçlerine ve e?itim-ö?retim faaliyetlerine yönelik potansiyel veya mevcut etkilerini ne düzeyde alg?lad?klar?n? saptamakt?r. Ölçek, ayn? zamanda bu etkilerin gelecekte nas?l bir seyir izleyece?ine dair beklentileri de kaydetmeyi hedefler.

Ölçek, e?itim yöneticilerine, okullar? üzerindeki d??sal bask? kaynaklar?n? ve bu bask?lar?n niteli?ini sistematik bir ?ekilde de?erlendirme imkan? sunarak, stratejik planlama ve kriz yönetimi süreçlerine bilimsel bir girdi sa?lamak üzere geli?tirilmi?tir.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, iki temel psikolojik ve sosyolojik yap?y? ölçmektedir:

Çevresel Bask? Gruplar?na ?li?kin Alg?: Okul payda?lar?n?n, d??sal gruplar?n okuldaki karar alma süreçlerine ve günlük i?leyi?e ne ölçüde müdahale etti?ine dair mevcut kanaatleri ve gözlemleri.

Çevresel Bask? Gruplar?na ?li?kin Beklenti: Payda?lar?n, bu gruplar?n gelecekteki eylemlerinin ve etkilerinin okulun yönetsel ve e?itsel ba?ar?s?n? nas?l etkileyece?ine dair

ARABPSYCHOLOGY.COM

öngörüleri ve tahminleri.

Bu yap?lar, özellikle örgüt kuram? ve e?itim sosyolojisi ba?lam?nda, okulun özerkli?i ve hesap verebilirli?i aras?ndaki dengeyi incelemek için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Ölçek, bir **doktora tezi** kapsam?nda geli?tirildi?i için, geçerlik çal??malar?n?n titizlikle yürütülmü? olmas? beklenmektedir. Ancak, kaynak metinde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Tipik bir **ölçek geli?tirme** sürecinde, içerik geçerli?i (uzman görü?leri ile) ve yap? geçerli?i (faktör analizi ile) yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Ölçe?in geçerlik detaylar?, 1998 y?l?nda Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulan orijinal tezde yer almaktad?r.

Güvenirlik

Kaynak verilerde güvenirlik (reliability) bilgisi aç?kça sunulmam??t?r. Geli?tirme çal??mas? olmas? nedeniyle, ölçe?in iç tutarl?l???n?n (Internal Consistency) Cronbach Alfa katsay?s? gibi yöntemlerle test edilmi? olmas? kuvvetle muhtemeldir.

Güvenirlik analizlerinin sonuçlar? ve ölçe?in farkl? alt boyutlar? için elde edilen katsay?lar, ara?t?rmac?n?n orijinal **doktora tezine** ba?vurularak incelenebilir.

Faktör Analizi

Çevresel Bask? Gruplar?na ?li?kin Alg? ve Beklenti Ölçe?i'nin geli?tirilme a?amas?nda, ölçülen yap?lar?n boyutlar?n? belirlemek amac?yla Faktör Analizi yönteminin kullan?ld??? tahmin edilmektedir. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin hangi temel faktörler alt?nda topland???n? ve dolay?s?yla alg? ile beklentinin kaç farkl? alt boyutta incelendi?ini ortaya koyar.

Bu faktörler, muhtemelen "Yönetsel Süreçlere Etki", "E?itim Kalitesine Yönelik Beklenti" veya "Toplumsal Hesap Verebilirlik Alg?s?" gibi alt boyutlardan olu?maktad?r. Detayl? faktör yükleri ve aç?klanan varyans oranlar? orijinal tezde mevcuttur.

Ölçme Arac? Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir ara?t?rma arac? olarak geli?tirilmi?tir).

Format: Orijinal tezde derecelendirme bilgisi yer almamas?na ra?men, sosyal bilimlerdeki alg? ve beklenti ölçeklerinin ço?unlukla 5'li veya 7'li **Likert tipi** bir derecelendirme format?n? kulland??? varsay?lmaktad?r (Örne?in: Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: E?itim kurumlar?n?n yönetim ve ö?retim kadrosu (Ö?retmenler, Müdürler, Müdür Yard?mc?lar?).

Ya? Grubu: Yeti?kin Profesyoneller.

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Kocaeli-?zmit ilindeki okullar? kapsamaktad?r. Örneklem, çevresel bask? gruplar?n?n etkile?imde bulundu?u okul personelinden olu?maktad?r.

Test Metodolojisi: Kesitsel anket uygulamas?.

Anahtar Kelimeler

E?itim Yönetimi, Örgütsel Davran??, Payda? Yönetimi, Bask? Mekanizmalar?, Alg? Ölçe?i, **Dokuz Eylül Üniversitesi**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir (1998 yay?n?).

Kurum E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (1998 itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 1998 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçek, akademik bir **doktora tezi** çal??mas?n?n parças? oldu?undan, ticari olmayan akademik kullan?mlar için izin genellikle tez yazar? ve ilgili üniversite taraf?ndan yönetilmektedir. Ölçe?in kullan?m? için herhangi bir ücret bilgisi mevcut de?ildir; ancak kullan?m için orijinal tez sahibinden izin al?nmas? önerilir.

Kaynaklar

Gül, H. (1998). *Çevresel bask? gruplar?n?n okulun yönetsel ve e?itsel i?leyi?ine etkileri (Kocaeli-?zmit örne?i)* (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?zmir.

Tez hakk?nda detayl? bilgiye YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Çevresel Bask? Gruplar?na ?li?kin Alg? ve Beklenti Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, Gül (1998) taraf?ndan haz?rlanan *Çevresel bask? gruplar?n?n okulun yönetsel ve e?itsel i?leyi?ine etkileri (Kocaeli-?zmit*

ARABPSYCHOLOGY.COM

örne?i) ba?l?kl? doktora tezinin ekler bölümünde yer almaktad?r.

Ara?t?rmac?lar, ölçek maddelerinin tam metnine eri?mek için ilgili tezin bas?l? kopyas?na veya YÖK Ulusal Tez Merkezi'ndeki dijital versiyonuna ba?vurmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM